

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Strehe iščejo.

Prijava Jugoslovanske radikalne zajednice (JRZ) je od ministrskega sveta potrjena, organizacija stranke po posameznih pokrajinah se je začela. Tako bo ustvarjena skupna streha za vse tiste, ki hočejo državo preosnovati na podlagi sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci ter dejansko, ne samo v besedi in obljubi izvesti načelo demokracije z ostvarjenjem resnične ljudske samouprave.

Zanimivo je opaziti gibanje v vrstah drugih strank, ki niso članice trojne zajednice: nekdanje srbske radikalne, slovenske ljudske in jugoslovanske muslimanske stranke. JNS je kakor motnoglava koklija, ki ne ve kam s svojimi piščeti. Zdaj zaščivka eno, zdaj drugo, zdaj milo zavekajo vsi: kam naj gremo bivati in počivati? Najboljše in najkoristnejše bi kajpada bilo obrniti se na JRZ, toda upravičena je bojazen, da se bodo tam vrata pred nosom, boljše rečeno pred kljunom zaprla. Zato bo treba se še dalje posvetovati.

Pristaši bivše samostojne demokratske stranke se posvetujejo po višinah in dolinah: včasih se povzpnejo — kajpada z avtomobili, ki so jim v prijaznem spominu od JNSarskega režima — na pohorske višine, včasih pa se začejejo v kakšno gostilno v dolini. V dolinah so bolj stisnjeno sentimentalni, na višinah pa se jim dvigne srce k nadi, da bodo vendar našli rešilno streho. Taka streha naj bi bila Jugoslovan-

ska nacionalna fronta (JNF namesto osovražene JNS). Tako so sklenili pri Sv. Martinu na Pohorju. Sklep je bil storjen. Toda kdo bo to streho zgradil? Ti, ki so sklep storili, gotovo ne. Saj generali ne delajo, marveč samo komandirajo. Komu pa naj komandirajo generali brez armade?

Gumbe štejeta na obleki gospoda dr. Marušič in Pucelj: Ali bova sprejeta v JRZ ali ne bova? Gumbi kažejo ne. Kaj torej? Ali gumbe porzati? Dobro, se vsaj obleka more odpeti, da se dvigne prsi, razširi srce, pljuča globlje zajmejo zrak ter človek svobodnejše zadihaja. Malheur (nezgodno) pa je v tem, da se človek ob odpeti obleki more prehladiti, da oboli. Zato pa gumbe še v obratnem redu povprašujeta: Ali bi kazalo z dr. Mačkom?

Kar se tiče dr. Mačka in »združene« opozicije pod vodstvom bivšega srbskega demokrata Davidoviča in zemljoradnika Joce Jovanoviča, je pri njih iskanje skupne strehe v tako začetnem stanju, da taka streha še ni niti s svinčnikom v najširših potezah začrtana na papir. Dr. Maček ne pove svojega programa, kakor ga ni nikdar povedal rajni Stjepan Radič, ako ga je sploh imel. Saj je bila njegova glavna politična smernica: Danes tako, jutri drugače. Dr. Maček molči in sedi v Zagrebu, Davidovič in Jovanovič pa bi naj v Beogradu govorila, pa ne vesta, kaj in kako. Skupne strankine strehe ni, ker ni skupne idejne podlage.

ko blejskega sestanka je tvoril razgovor glede dvostranske pogodbe o medsebojni pomoči. Nekateri države, kot Avstrija-Italija ali Avstrija-Francija bodo te vrste dvostranske pogodbe takoj podpisale, za druge pa obstojajo za enkrat še zapreke, ki jih bodo bodoča pogajanja odstranila. Potovanje nekaterih državnikov Male zveze v Italijo spada med to pripravljalo delo. Morda bo pozneje mogoče, da se slične pogodbe o medsebojni pomoči sklenejo tudi med Malo zvezo in Italijo, Malo zvezo in Avstrijo itd.

Po posvetovanjih zunanjih ministrov Male zveze se je vršila na Bledu 31. avgusta konferenca Balkanske zveze, katere so se udeležili zastopniki štirih balkanskih držav, ki pripadajo zvezi. Turčijo je zastopal zunanji minister Ruždž Aras.

Predsednik vlade odpotoval v Pariz. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović se je odzval va-

bilu predsednika francoske vlade Laval-a ter je odpotoval 1. septembra v Pariz. V njegovi odsotnosti ga bo zastopal notrajni minister dr. Anton Korošec.

Vlada izpopolnjena. Kakor smo že poročali, je pričelo delovati s 1. septembrom novo ministrstvo za pošto. Za pošto nega ministra je imenovan dr. Branko Kaludjerčič, narodni poslanec iz Sarajeva in po poklicu advokat. Rodil se je v Sarajevu leta 1891. — Minister brez portfelja je postal dr. Miha Krek. Rodil se je leta 1897 v Leskovici pri Škofji Loki. Gimnazijo je dovršil v škofijskih zavodih v Št. Vidu pri Ljubljani. Po poklicu je odvetnik. Urejeval je »Slovenca«, veliko je delal na združnem in socialnem ter kulturnem polju in je že bil pod predsednik Prosvetne zveze v Ljubljani. Nova ministra sta prisegla dne 1. septembra.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Mussolini je spregovoril o abesinskem vprašanju. Mussolini ne pošilja samo tedensko čet v vzhodno Afriko, ampak je priredil zadnje dni velike manevre na Tirolskem, katerih se je sam udeleževal in jih deloma vodil. Manevri so požrli ogromne denarne svote in Mussolini se je pobahal ob koncu manevrov dne 28. avgusta, da ima Italija dobro opremljeno vojsko, sposobno za vsak položaj v Evropi, tudi v času, če bo prišlo do kolonialne vojne z Abesinijo. Na Tirolsko je pozval Mussolini vse ostale člane vlade in se je vršila v Bolcanu seja ministrskega sveta. Na tej seji je govoril Mussolini o mednarodnem položaju in je posebno podčrtal, da bo Italija zastopana na seji sveta Društva narodov 4. septembra. Zastopnik Italije bo dne 4. septembra v Ženevi orisal abesinsko vprašanje tako, da bo o njem poučen celotni svet. Italija bo razložila dne 4. septembra svoje stališče do Abesinije in predložila politično zgodovino italijansko-abesinskega razmerja zadnjih 50 let.

Krog italijansko-abesinskega spora. Italija je pripravila za Abesinijo nadaljnjih 200.000 mož. Angleži so že odposlali v Sredozemsko morje del vojnega brodovja, ki je bilo dozda na severu. — Anglo-ameriška družba, za katero tiči Anglija, je kupila ves petrolej na abesinskem ozemju in je ta že pravnomnočno sklenjena pogodba veljavna za dobo 75 let. Sirom petrolej bo tekla po cevih iz Abesinije do morske obale v angleški Somaliji. Cevi bodo šle po ozemlju, katerega hoče Italija priključiti svojí vzhodno-afriški koloniji in radi katerega je izbruhnil spor med Italijani in Abesin-

V NAŠI DRŽAVI.

Konferenca Male zveze na Bledu se je vršila 29. in 30. avgusta. Posvetovanja zunanjih ministrov Jugoslavije, Čehoslovaške in Rumunije so bila zaključena 30. avgusta s skupnim sprejemom novinarjev pri vseh treh zunanjih ministrih. Zastopniki Male zveze so razpravljali na Bledu o podonavski pogodbi glede nenapadanja. Dva osnutka o tej pogodbi sta predložili predlagateljici Italija in Francija. V zvezo podonavskih držav bi naj vstopila Mala zveza, Avstrija, Madžarska in Nemčija. Mala zveza bo to pogodbo podpisala, ako dajo velesile izjavo, da Habsburžani ne smejo na avstrijski prestol in da je habsburžansko vprašanje mednarodnega značaja. Drugo glavno toč-

Velesjem v Ljubljani Jadranska razstava 5. - 16. septembra.

Razstavišče obsega
40.000 m².

Naš jadrani: Jadranska straža, Zgodovina, Geografija, Jame, Živali, Rastline, Narodne noše in običaji, Vojsa in trgovska mornarica, Sport, Promet, Tujski promet, Gospodarstvo, Ribarstvo.

Velika razstava živih morskih rib in drugih živali.

Umetninska razstava „Naše morje“.

Posebne razstave: Arhitektura, Perutnina, Kuncel, Kozice, Ovece, Obrt, Industrija, itd. itd.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV 15. SEPT.

Polovična voznina na železnici in avijonih, popusti na parobrodih, Železniške legitimacije se dobijo po Din 5— na postajah.

VABIMO NA PREKRASNO RAZSTAVO!

ci. Z nakupom petrolejskih vrelcev je posegla v sporno zadevo Anglija.

Italijani so že začeli prodirati na sporno abesinsko ozemlje. Italijanska vojska je začela v vzhodni Afriki v Somali prodirati v abesinsko ozemlje in je zasedla 7000 kvadratnih kilometrov spornega ozemlja. Abesinci so prepustili zasedene kraje začasno Italijanom brez odpora in boja.

Nemčija sili v javnost z zahtevo po vrnitvi kolonij. Spor med Italijo in Abesinijo skuša Nemčija izrabiti v svo-

je dobro. Nemško časopisje je začelo objavljati nemško zahtevo po vrnitvi kolonij, ki so bile odvzete Nemcem z mirovno pogodbo po zgubljeni svetovni vojni. Nemški listi se obračajo prav posebno na Angleže, ki bi naj bili toliko uvidni, da dobi Nemčija prostovoljno od vesil njene nekdanje kolonije v Afriki, ker sicer si jih bo morala sama vzeti.

Nakane komunistov. Francoski komunist Marti je na shodu komunistične internacionale v Moskvi odkrito izjavil, da je naloga komunistov v Franciji ta: 1. da si pridobijo armado in 2. da izkoristijo antifašizem francoskih učiteljev. Komunisti morajo iti v francosko armado, da jo razkoljejo. Lenin je rekel (tako je nadaljeval Marti), da so za zmago sovjetske oblasti potrebni trije pogoji: 1. vdanost ljudskih množic, 2. pomoč inozemskega proletariata in 3. izkoriščanje medsebojnega nasprotja kapitalističnih držav. Sovjetska vlada sveto izpolnjuje te pogoje. Ruski list pristavi tem besedam: Kateri imajo ušesa, naj poslušajo! Res, jasne besede, katerih ne smemo pozabiti!

Ruske priprave. Dne 13. avgusta je prišel v Moskvo general Blücher, poveljnik ruske armade na Daljnem vzhodu. V Moskvi je imel več posvetovanj. Baje gre z njim Stalin na Daljni vzhod, da bo pregledal novo sovjetsko luko v Tatarskem zalivu, kamor se bo premestila baza iz Vladivostoka.

ločen je za misijone v mestu Yunnanfu v zahodni Kitajski kot pomočnik slovečemu slovenskemu misijonarju Jožefu Kerecu. Misijonska pisarna v Ljubljani (Semeniška ulica št. 2) prosi, da bi velikodušni prijatelji misijonov poslali prispevke na njen naslov za potnino g. Majcena v misijone.

Misijonska razstava. Misijonski odsek dekliške Marijine družbe v Ptuj (sv. Peter in Pavel) je priredil v nedeljo dne 18. avgusta misijonsko razstavo v društveni sobi. Po lepih predmetih smo videli, da so naša dekleta res navdušena za misijone. Same so napravile lepo albo, dva koroka in večje število oltarnih prtičev. Krasen je bil tudi antependij in pa lepe, doma izdelane jaslice. Zbrale so zelo mnogo znamk, podob, rožnih vencov in drugega za uboge poganske misijone. Ljudje so si razstavo radi ogledali in darovali lepe prostovoljne prispevke, zamorček nad nabiralnikom pa je vsakemu dobrohotno pokimal v zahvalo!

Abesinska cesarica se posti in molí. V Abesiniji se trudijo z vsemi sredstvi, da bi vojno z Italijo preprečili. Pripravljajo se sicer jako skrbno na vojno, ker je položaj nesiguren, rajše pa bi mirno poravnali spor z Italijo. Zatekli so se k Zvezi narodov, da brani svobodo in pravico Abesinije. Zatekajo pa se tudi k Bogu. Lep primer je v tem oziru abesinska cesarica. Nekemu častnikarju, ki ga je sprejela v avdienci, je izjavila: »Postila sem se 16 dni ter z iskreno pobožnostjo molila za ohranitev miru v Abesiniji in na svetu. Obračam se do vseh žena po svetu s prošnjo, da se pridružijo mojim molitvam.«

Romarjem na Goro pri Sv. Petru pri Mariboru. V soboto pred praznikom Marijinega Rojstva, ob 6. uri zvečer, večernice in pridiga za romarje. Spovedovalo se bo do 9. ure zvečer. — Na praznik dne 8. septembra je služba božja samo na Gori. Ob 5. uri je tiha sv. maša, ob 6. uri pridiga in peta sv. maša po namenu antonjevskih romarjev, ob 8. in 9. uri tihe sv. maše, ob 10. uri je pridiga, nato slovesna levitirana sv. maša. Popoldne ob pol treh so slovesne večernice. Ponoči je odprta gorska cerkev za žene, župnijska cerkev za moške.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

691

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Borba nemških katoličanov. Težka je borba katoličanov v Nemčiji zoper nasilje narodnega socializma, ki uporablja v borbi zoper krščanstvo metode ruskega boljševizma. Nemški škofje so se dolgo posvetovali na svoji konferenci v Fuldi, kaj storiti in kako uravnati potrební odpor. O sklepih te konferenice se ni nič poročalo, ker tega cenzura v Nemčiji ne dovoljuje. V nemških časnikih, ki izhajajo izven Nemčije, pa se poroča o tem le ganljivem prizoru ob sklepu škofovske konference: Predsednik konference kardinal-nadškof g. dr. Bertram iz Breslave je med službo božjo položil vsakemu škofu relikvijo (svetinjo, svete ostanke) sv. Bonifacija na čelo. Sv. Bonifacij je apostol Nemčije ter je pri razširjenju krščanstva umrl l. 754 mučeniške smrti. S tem, da je kardinal Bertram vsakemu škofu položil na čelo svetinjo sv. Bonifacija, ga je hotel opozoriti, naj ga navdaja ista verska zvestoba in isti verski pogum, ko nemškega apostola in mučenika sv. Bonifacija. — O razmerah v Nemčiji prodre v svet le malo podrobnosti. Kar pa se poroča, razsvetljuje z

bengalično lučjo žalostne razmere, ki tam vladajo. Pregarjanje veri zvestih ljudi, zlasti duhovnikov, se nadaljuje. Nedavno sta bila v Bernkastlu aretirana od tajne državne policije oba kaplana, enega so potegnili kar iz spovednice. Še preden je odšel na škofovsko konferenco, je nadškof v Kölnu kardinal dr. Schulte izdal odlok duhovnikom in vernikom, ki v njem opisuje brezpravnost nemških katoličanov, kateri se niti v cerkvi ne morejo več braniti. Razmere so hujše in žalostnejše, ko so bile v takozvanem kulturnem boju v 8. in 9. desetletju preteklega stoletja. Nadškof opominja duhovnike, naj bodo previdni v vseh besedah, ki jih izgovorijo v cerkvi ali izven cerkve. Vendar pa ne more biti nobenega popuščanja, ko gre za kraljestvo božje in nedotakljivost božje resnice. Državna oblast ni dovolila, da bi se ta odlok kölnskega nadškofa prebral v cerkvah.

Nov slovenski misijonar. Slovenci od leta do leta živahnejše delujemo v misijonstvu. Število misijonarjev slovenske narodnosti narašča, v naši ožji domovini pa se organizira podporno delo za slovenske misijonarje in misijonarko. V kratkem odpotuje zopet nov slovenski misijonar v tujino, ki mu naj postane domovina. Je to salezijanec g. Andrej Majcen, doma iz Krškega. Do-

Članom krajevnih šolskih odborov

je pridržana pravica, da soddločujejo pri tem, kje se naročajo šolske potrebščine. Naše prijatelje širom domovine prosimo, da vplivajo na to, da bodo tudi krajevni šolski odbori letos ob jubileju Tiskarne sv. Cirila med kupovalci v naših knjigarnah.

Tiskarna sv. Cirila.

Osebnosti.

Duhovniške vesti. Častni kanonik lavant. stolnega kapitlja v Mariboru je ob 40letnici mašništva postal p. n. g. dr. Anton Korošec, notranji minister v Beogradu. — Imenovanja: Za kn. šk. duhovna svetovalca sta imenovana gg. p. Kerubin Tušek, župnik-vikar pri M. Nazaret, in Franc Sal. Šegula sen., vitez reda božjega groba v Jeruzalemu in vpokojeni župnik v Mariboru. — Nameščen je bil g. Mihael Ferk, provizor v Cezanjevcih, kot župnik istotam. — Postavljeni so bili gg.: Alojz Drvodel, kaplan pri Sv. Lovrencu na Pohorju, za vikarja-pomočnika v Črnečah; Stefan Lejko, kaplan v Dobrovniku, za provizorja istotam; Friderik Sternad, kaplan pri Sv. Martinu ob Paki, za provizorja v Podčetrniku; Ivan Gregor, semeniški duhovnik, za III. prefekta v kn. šk. dijaškem semenišču v Mariboru. — Prestavljeni so gg. kaplani: Fr. Časl iz Konjice I v Šmartno pri Slovenj-gradu; Franc Kač iz Starega trga v Trbovlje III; Franc Korban, III. kaplan v Trbovljah, za II. kaplana istotam; Matija Medvešek iz Trbovelj II v Dol pri Hrastniku; Alojz Peitler, provizor na Muti, je premeščen za kaplana k Sv. Martinu ob Paki. — Nastavljeni so gg. novomašniki: Ivan Camplin za kaplana pri Sv. Juriju v Prekmurju; Rudolf Jerman za kaplana pri Sv. Ani v Slov. goricah, z delokrogom pri Mariji Snežni; Ivan Škraban za II. kaplana pri Sv. Juriju ob Ščavnici, z delokrogom v Gornji Lendavi; Ivan Voda za kaplana pri Sv. Andražu v Halozah; p. Hugolin Prah, kapucin, je bil nastavljen za II. kaplana v Jarenini, z delokrogom izseljeniškega duhovnika v Belgiji in Holandiji. — V stalni pokoj so stopili gg.: Ivan Jodl, kn. šk. duh. svetovalac in župni kna Polzeli; Anton Radanovič, kaplan na dopustu v Zrečah, in Pavel Volper, župnik v Dobrovniku. — Diakonat je prejel dne 25. avgusta t. l. v mariborski stolnici g. Ivan Zličar, bogoslovec V. letnika.

Za ravnatelja poštne ravnateljstva v Ljubljani je imenovan dr. Anton Vagaja.

Nesreče.

Posestnica smrtno ponesrečila. V Bresterici pri Mariboru je hotela posestnica Frančiška Stupan v noči skozi okno podstrešne sobe izliti škaf vode. V temi ni videla, je padla skozi odprtino in so jo našli mrtvo v pritličju.

Marof pogorel. V Jauhovi v Apački kotlini pri Gornji Radgoni je upepelil nočni požar marof Antona Ferk. Zgorela je zaloga krme, slama in ostrešje na hiši. Škoda 40.000 Din.

Požari na Dravskem polju brez konca in kraja. Dne 27. avgusta je začelo goreti v Mihovcah pri Cirkovcah na Dravskem polju gospodarsko poslopje posestnika Štefana Premzela. Plameni so preskočili na sosedno poslopje posestnika Jožefa Pernata. Gasilci so re-

šili Pernatovo poslopje, da je zgorela samo streha. Premzelovo poslopje je pa ogenj uničil. — Isti dan okrog 4. ure zjutraj je začelo v Zlatoličju pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju goreti gospodarsko poslopje Antona Rodoškega. Od svinjakov se je razširil ogenj na lepo urejene kurnike in je zgorelo 90 kokoši. Ogenj je upepelil zalogo sena, slame in precej gospodarskega orodja. Veter je zanesel ogenj na poslopje sosedja Goloba, ki je pogorelo z vsem, kar je bilo v njem shranjenega.

Požarna nesreča. Dne 28. avgusta na večer so ovohali ljudje, ki stanujejo v Tržiču v največji hiši na Glavnem trgu, dim. Poklicani dimnikar in drugi so dognali, da so se vnele saje v dimniku in so nevarnost naglo odstranili. Dne 29. avgusta po 9. uri zvečer se je vnela streha omenjene hiše kar s plameni. Na pomoč je pribrzelo iz Gorenjske 10 gasilnih društev, ki so ogenj takoj omejila. Škoda je velika, ker so v splošni zmedbi metali pohištvo iz stanovanj, kar ga je pa ostalo v notrajnosti hiše, je pokvarjeno od obilne vode. Ogenj je nastal najbrž na ta način, da je od dimnika vneto tramovje tlelo, dokler ni prišlo do izbruha plamenov.

Avtomobilska nesreča avstrijskega ministra. Avstrijski minister major Fey je ponesrečil pri avtomobilskem izletu. Dobil je hud pretres živcev, ker ga je pognalo iz sedeža zadaj v sprednjo debelo šipo. Drobci šipe so povzročili ministru poškodbe po glavi in mu zlomili nosno kost.

SMRTNA NESREČA BELGIJSKE KRALJICE.

Smrtna žrtev avtomobilske nesreče je postala dne 29. avgusta ob Vierwaldstättškem jezeru v Švici belgijska kraljica Astrid.

Belgijski kraljevski par se je mudil na oddihu v vili blizu Luzerna. Dne 29. avgusta je šofiral kralj sam avtomobil, poleg njega je sedela kraljica in šofer. Vozili so se po cesti krog jezera. Cesta je proti jezeru zavarovana s 15 cm visokim in 20 cm širokim zidom, ki je pa večkrat prekinjen radi odtoka vode. Kralj je vozil tik ob zidu in na mestu, kjer ni zida za 2 m, je zdrknilo desno kolo v odprtino in zadelo ob zid. Vsled sunka je zdrčal avto še dalje in treščil ob drevo. Kraljico je vrglo iz avtomobila, priletela je z obrazom ob deblo s tako silo, da ji je zdrobil uda-

rec prsni koš, ji je počila lobanja in je izdahnila po podelitvi sv. poslednjega olja.

Kralj je tudi padel iz vozila, pognalo ga je pa mimo drevesa in je le lažje poškodovan. Avto je po nesreči še metalo naprej. Priletel je še v eno drevo, preskočil obrambni zid ob jezeru in je obstal kakih 10 m dalje na plitvini, ne da bi se bil prevrnil.

Nesreča se je zgodila ob 9.15.

Kraljevi otroci so odpotovali dan poprej domov v Belgijo, sicer bi bili sigurno v avtomobilu.

Truplo smrtno ponesrečene kraljice so prepeljali v belgijsko prestolico v Bruselj.

Kraljica Astrid se je rodila dne 17. novembra 1905 v Stockholmu kot hčerka princa Karla in princeze Ingeborg, nečakinje švedskega kralja Gustava V.

Poročila se je leta 1926 s tedanjim belgijskim prestolonaslednikom Leopoldom.

Belgijska kraljeva dvojica ima eno hčerko in enega sina. Zasedla sta prestol leta 1934, ko je oče sedanjega kralja Albert smrtno ponesrečil kot turist pri Namurju. Smrtno ponesrečena je bila v Belgiji zelo priljubljena radi izredno usmiljenega srca.

Največji požar v Ameriki. Iz glavne mesta južnoameriške države Argentina iz Buenos Aires poročajo dne 30. avgusta naslednjo vest o silovitem požaru: V pokrajini okoli Gualaguaycha je divjal strahovit gozdni požar, ki je zajel doslej že nad 25.000 ha in se še vedno širi. Vsa pokrajina je izpremenjena v ognjeno morje, v katerem ne more zdržati nobeno živo bitje. Drevje, rastline, hiše, vse je spremenjeno v pepel, ki ga nosi veter v ogromnih oblakih na stotine kilometrov daleč. Na reki Parani so morali ustaviti ves promet, ker je daleč naokrog vse zavito v neprodorno meglo dima in pepela. Dolej so ostali vsi poskusi, da bi ogenj pogasili ali vsaj omejili, brez uspeha. To je največji gozdni požar, kar jih poznajo v Ameriki. Štiri mesta so morali z vso naglico izprazniti. Pol ure pozneje so bila mesta že izpremenjena v požarne razvaline. Ljudje so jedva rešili golo življenje, vse drugo je postalo žrtev plamenov.

Razne novice.

Prvi jugoslovanski sadni sejem v Mariboru. Kmetijska podružnica v Št. Petru pri Mariboru je dala že par let lepo spodbudo za prodajo sadja z razstavami, katere je priredila v Mariboru in so dobili na ta način sadni producenti stik s trgovci brez mešetarskega posredovanja in izrabljanja. Letos hoče napraviti omenjena podružnica en korak dalje. Priredila bo od 25. do 28. oktobra zadaj v »Unionu« prvi jugoslovanski sadni sejem. Pozvala je že pismenim potom druge podružnice v Slovenskih goricah, naj se udeležijo sejma. Poskrbljeno bo za reklamo na merodajnih mestih in opozorjeni bodo na sejm inozemski kupci, ki bodo lepo zapakano blago sami videli in ga lahko tudi takoj kupili. Upanje je, da bodo pri letošnjem pomanjkanju sadja

cene višje nego druga leta. O nakratko omenjenem sejmu še bomo večkrat pisali in pravočasno obveščali naše sadjarje o podrobnostih te velevažne prireditve, ki bo ostala za slučaj ugodnega uspeha nekaj stalnega in se bodo na njej določale cene sadju.

Maribor dobi z letošnjim šolskim letom žensko realno gimnazijo, ki bo nameščena v prostorih trgovske akademije v bližini glavnega kolodvora.

Rimski studenec pod Sv. Bolfenkom nad Mariborom je vsakomur dobro poznan. Tam se nahajajoča kapelica sv. Antona se je v povojni dobi po povsod se ovekovečujočih obiskovalcih tako ponesnažila, da se popravila nikdo ni hotel lotiti. To naj bo pa tudi posebno poglavje za prizadete, da bodo v bodoče v oči domačih in posebno tujih obiskovalcev našega zelenega Pohorja naše kulturne spomenike dostojno spoštovali. — Nekaj planincev se je odločilo, da ta pred vojsko tako priljubljen kotiček zopet primerno uredi. Kapelica se bo očistila, ranovo pobelila. Vdolbino v kapelici, katera bo zavarovana z zaklenjeno mrežo, bo krasil kip sv. Antona Padovanskega, delo našega mojstra Sojca. Naj postane in ostane tu zopet predvojni mirni kraj, čist, nedotakljiv, dostojanstven. Slavnostna blagoslovitev se bo vršila predvidoma 22. septembra ter se bo natančen dan še pravočasno objavil.

Čez dva dni sta priklicala pomoč. — Dne 30. avgusta je prejela celjska rešilna postaja planinskega društva obvestilo, da pogrešajo že od 28. avgusta dr. Gvidona Majerja iz Zagreba in gospico Sfiligoj iz Ljubljane, ki sta se podala v planine nad Logarjevo dolino. Imenovana sta krenila 28. avgusta od gostilne pri Rogovlci v Robanov kot in tamkaj je zginila za njima vsaka sled. Andrijo Kopinšek in dijak Dušan Gradišnik iz Celja sta šla iskat pogrešana. Pri Veršniku so jima povedali, da kliče nekdo že dva dni izza neke stene Ojstrice na pomoč. Pogumna reševalca sta zadela v petek dne 30. avgusta popoldne visoko v steni na izmučeno dvojico, ki je prebila dva strašna dneva med življenjem in smrtjo.

80letnico Katoliškega rokodelskega društva so slavili dne 31. avgusta in 1. septembra v Ljubljani s slovesno blagoslovitvijo nove društvene zastave.

Putnikov avtokar vozi 26.—27. in 29.—30. septembra v Maria-Zell. Odhod ob 5. uri, cena vožnje 200 Din. Vse nadaljnje informacije, prijave in nabava valut (šilingov) pri Putniku, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21—22.

Mariborčanom!

Takoj po 1. septembru boste začeli kupovati šolske potrebščine. Vabimo vas, da nas posetite! Potrudili se bomo, da boste zadovoljni! Naše prodajalne so: Koroska cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Trg kralja Petra 4.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Dvodnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 20. in 21. septembra t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Udeležbo je javiti z dopisnico ravnateljstvu šole.

Na dan rojstnega dne Njegovega Veličanstva Kralja Petra II. dne 6. septembra morajo biti trgovine ves dan zaprte. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Trgovine bodo v Ptuj v petek dne 6. sept. ves dan zaprte in ne bo mogoče ta dan ničesar kupiti.

Slovenske gorice v fotografiji. Prejeli smo izredno lepe posnetke sledečih krajev: Sveti Miklavž pri Ormožu, Sv. Jakob v Slov. goricah, Sv. Trojica v Slov. goricah, Sv. Jurij v Slov. gor., Sv. Andraž v Slov. gor., Svetinje, Sv. Benedikt v Slov. gor., Sv. Tomaž v Slov. gor., Sv. Bolfenk na Kogu, Sv. Anton v Slov. gor., Velika Nedelja, Kapela. Oglasite se, kjer potrebujete v teh krajih razglednice, navadne ali fotorazglednice, od 100 komadov dalje vam jih nabavimo. Vprašajte za ceno! — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Velika jadranska razstava na velesejmu v Ljubljani. Jadranska straža in Ljubljanski velesejem sta pripravila letošnjo jesen pravo presenečenje — veliko jadransko razstavo, kakršne v naši državi še ni bilo. Obilica razstavnega gradiva vzbuja upravičeno začudenje pri vseh obiskovalcih. Poleg razstave o arhitekturi, tujskem prometu, esperantu, pohištva in drugih industrijskih in obrtnih izdelkov, perutnine, kuncov, koz, ove itd., je zavzela tri četrtine razstavišča — Jadranska razstava. Razstavo tvori 17 oddelkov in sicer: 1. Jadranska straža s svojo zgodovino, razvojem in načrti za bodoče, 2. Zgodovina Jadrana, 3. Geografija, 4. Meteorologija, 5. Jame, 6. Živalstvo, 7. Rastline, 8. Oceanografija, 9. Narodne noše in običaji, 10. Sport, 11. Promet in trgovska mornarica, 12. Tujski promet, 13. Vojna mornarica, 14. Ribišstvo, 15. Gospodarstvo, 16. Razstava živih morskoplovskih rib in živali, 17. Jugoslovanska umetnostna razstava »Naše morje«. — Naj Vam navedemo samo nekaj zanimivosti: vseh razstavnih objektov je preko 5000, med njimi prekrasni modeli do dolžine 2½ m naših vojnih in trgovskih parobrodov, jadrnic itd. Nad 1800 prepariranih živali je razstavljenih v oddelku za živalstvo, ribiški oddelk kaže modele vseh mrež, čolnov ter razne načine lovljenja. Vojna mornarica razstavlja vse, kar je v zvezi z njeno močjo in razvojem. Umetnostna razstava so se udeležili umetniki-mojstri iz cele Jugoslavije. V ogromnih akvarijah, ki vsebujejo 40.000 l morske vode, so razstavljene žive morske ribe in ekvivnostne živali iz dna morja. In še drugega mnogo. Vsakdo naj izrablji edinstveno priliko, ki se mu nudi in ogleda prazanimivo prireditel. Razstava bo trajala do 16. septembra t. l.

Obžalovanja vredni slučaji.

Precejšnja tatvina blaga. Predilnica Mautner v Melju v Mariboru je prejela nepodpisano pismo, v katerem navaja neznanec imena treh delavcev, ki so dalje časa kradli v podjetju. Tovarnica je predala zadevo policiji, ki je napravila pri enem od obdolženih hišno preiskavo. Našli so blaga za 16.000 Din. Zaprli so vse tri ovađene in domnevajo, da presegajo tatvine trojice daleč navedeno svoto.

Velik vlom pri Št. Ilju v Slov. gor. V noči 29. avgusta so obiskali neznani vlomilci trgovca Ivana Šefa v Štrihovcih pri Št. Ilju. Tatovi so vlomili vrata in udrli v notrajnost trgovine. Lotili so se predvsem železne blagajne, a je niso izpraznili, ker ji niso bili kos, ali pa jih je kaj zmotilo pri tem delu. Z

Zdravo žetev in večje pridelke

dosežete z desinfekcijo semen s

Ceretan-om

univerzalnim sredstvom za opravljanje semen

Zahtevajte prospekte od

„JUGEFA“ K. D.
Zagreb, Preradovičeva ul. 16
Oddelek za zaščito rastlin

blagajno ni bilo nič, so se pa vrgli na blago in napravili s tatvino raznega blaga 22.000 Din škode. Iz Maribora n. z. pomoč poklicani policijski strokovnjak ni mogel nikjer ugotoviti odtisov prstov, iz česar sklepajo, da so delali lopovi z rokavicami in da gre za izurjene vlomilce.

Krvav incident v Ljutomeru. Pavel Horvat, trgovec in agent od Male Nedelje, je prijavil javen političen shod na Glavnem trgu v Ljutomeru. Shoda politična oblast ni dovolila, a kljub temu se je zbrala dne 1. septembra ob 10. uri dopoldne na ljutomerskem Glavnem trgu ljudska množica, ki je dmonstrirala proti prepovedi shoda. Horvata je oblast pozvala, naj pomiri zbrane, da se bodo mirno razšli, česar ni hotel in je skušal celo politično govoriti. Orožništvo je zahtevalo razhod. Naenkrat sta padla na orožnike dva strela. Izzvani žandarji so oddali dva strela v zrak. Ker niti to ni pomagalo, ampak je priletelo nanje kamenje, so trikrat ustrelili iz pušk. Na mestu je obležal mrtev Alojzij Mavrič iz Vitana, ranjena sta bila Ivan Medic od Sv. Bolfenka in še eden, ki je pa pobegnil z demonstranti vred. Sklicatelj shoda Horvat je že bil parkrat kaznovan od policije in njegov pomagač je bil neki visokošolec, ki je komunistično navdahnjen. Oba sta pobegnila, a ju bodo že izsledili. Krvavi slučaj preiskuje banska uprava.

Nepoboljšljiv. Dne 31. avgusta je dal odgovor pred mariborskimi sodniki 65letni delavec Franc Šorej. Imenovani je bil leta 1910 obsojen radi umora na smrt in pozneje pomiloščen na 20 let, katere je presedel. Letos junija je vlomil v klet posestnice Matilde Kokolj v Bratislavcih. Radi tega vloma je bil obsojen na 6 mesecev zapora.

Krave sta kradla na debelo. Orožniki so zaprli in predali v sodne zapore pri Št. Lenartu v Slov. gor.: 25letnega viničarja Tomaža Zemljiča iz Ložan in 20letnega viničarskega sina Franca Zemljiča iz Vrhovdola. Aretirana sta brata in sta kradla od spomladi po Slovenskih goricah krave na debelo. Meseca marca sta odpeljala kravo posestniku Francu Platajsu v Gradiški. Kravo sta zaklala

in meso so pojedli. Drugo kravjo tatvino sta izvršila pri viničarju Janezu Škofiču v Ploderšnici in jo je obdržal pri sebi Tomaž Zemljič. Našli so jo še pri njem. Posestniku Francu Somerju v Stogovcih sta odgnala kravo in jo prodala na sejmu v Mariboru za 600 Din. V noči od 11. na 12. marca sta obiskala hlev posestnice Terezije Hamer v Nasovi in sta njej ukradeno kravo prodala v Ptuj na sejmu za 550 Din. Predzadnjo tatvino sta izvršila dne 10. maja pri posestniku Alojziju Fuku v Stogovcih, kravo si je obdržal Tomaž Zemljič in so jo sedaj vrnili lastniku. Zadnja krava je bila ukradena 18. avgusta Francu Perku v Žiču in tudi to si je obdržal Tomaž Zemljič.

Hitro so ga prijeli. Iz Ptuja poročajo: Ranžerovič Dragotin iz Moslavine se je zvečer po opravljeni kupčiji šel krepčat

v neko gostilno. Pridružil se mu je brezposelni delavec Dermelj Franc iz Višnje gore. Ko se je najedel in napil na Ranžerovičev račun, mu je za uslugo ponu-

dil prenočišče. Namsto v sobo pa ga je odvedel v mestni park, kjer mu je hotel ukrasti denarnico. Ranžerovič je strgal tat udenarnico iz rok, pri tem pa ga je Dermelj sunil dvakrat z nožem v levo roko. Ves okrvavljen je javil zadevo žandarjem, ki so Dermelja kmalu izsledili skritega v nekem grmu v parku ter so ga izročili sodišču.

Vlomilci so mu izpraznili trgovino. — Neznani vlomilci so izpraznili v noči v Pišecah pri Brežicah trgovino Josipu Kostevcu in so mu napravili škode za 26.000 Din.

Tri usmrtitve v Berlinu. V državni jetnišnici v Plötzensee pri Berlinu je bila izvršena 28. avgusta nad tremi na smrt obsojenimi smrtna kazen. Med temi je tudi nečloveška mati Karlotta Jünemann, katero je obsodilo letoz meseca februarja na smrt berlinsko deželno sodišče, ker je svoje tri otroke izstradala do smrti.

Ptujčani!

Ptuj in okolica kupuje šolske potreščine v knjigarni Tiskarno sv. Cirila, Slovenski trg 7.

Tiskarna sv. Cirila.

Belgijska kraljeva dvojica. Smrtno ponesrečena kraljica Astrid in njen soprog kralj Leopold III.

V 37 letih 100 gramov radija.

Redek jubilej so slavili pred kratkem v Joachimstalu na Češkem v tamošnji tvornici za pridobivanje radija. Minulo je 37 let, odkar je odkril francoski znanstvenik par Curie radij in sicer v uran rudi v Joachimstalu. Za 1 gr. radija je treba 10 ton uran rude in 30 ton raznih kemikalij. Pridobivanje radija se je tekom let zboljšalo. V Joachimstalu so porabili do sedaj 1000 ton uran rude in 3000 ton kemikalij, torej 4000 t materiala. Ta material odgovarja teži, katero bi lahko naložili na 8 vlakov po 50 vagonov. Iz tega pridobljeni radij bi imel dovolj prostora v majhni

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

Gruber je prežal z nožem v roki v odprini šotora. Bil je že v dvomih radi pravilnosti svoje pameti. Videl je, kako sta skočila naenkrat dva volka. Čul je udarec sekire; razložil je, kako se je skotalil eden volk po tleh, drugi pa se je speljal pod dvignjenim orožjem skozi in je pograbil orjaka za bok. Slišal je paranje obleke, in nato jo napravil kakor maček en skok in že je tičal zverj nož do ročaja v prsih. Ponovno je napadel eden od urnih sovragov Lavisona, prekotatil se je nazaj, razbit od železa. Bil je tih boj. Velikan je zapiral pot do tovariša in telet. Niti enkrat ni zakričal. Za vsako zver je rabil en zamahljaj in udarec; z neverjetno sigurnostjo je širil smrt in nudil molče sovražniku — čelo. Z bliskovitimi udarci je podiral divje bele severne pse, in ko ni nadaljeval nobeden več z napadi, se je izvil v mrzli molk iz orjakovih ust glasni:

»Ho! Ho!»

8

»Lavison! Lavison! Kaj je s teboj?» je vpraševal Gruber in plezal izpod šotora.

»Suknjo imam raztrgano, drugega nič, prijatelj.»

Trije psi so bili mrtvi; četrti in zadnji je še nekoliko hropel, a je istotako poginil.

Noč, ki je sledila pokolju volkov, se je dozdevala lovčema vsled prestanega strahu in nadčloveškega napora kakor neverjetne sanje. Zmrzla trupla pobitih in s sekiro na dvoje preklanih volkov so ob svitu jutra jasno pričala, da nista sanjala o bitki z zverinami, ampak sta jo tudi res bila in zmagala.

»Če bi imela vsaj nekoliko prehrane, bi še dosegla kočjo«, je rekel Lavison. »Psi in volkovi so pa strup.«

Gruber je našel med vso razno ropotijo na saneh samo eno patrono. Z zadnjim nabojem v puškini cevi sta krenila dalje proti jugu. Nekateri smreke so se pojavile na pusti ravni in sledovi severnih jelenov so vlivali novo upanje v obupana srca lovcev.

»Tam! Med smrekami«, je šepetal Gruber in